

- льно-економических систем и цивилизаций. – Харьков, 2007. – Вып. 5. – С. 45–64.
11. Меркель В. Формальные и неформальные институты в дефектных демократиях / В. Меркель, А. Круассан // Полис. – 2002. – № 1. – С. 6–17; № 2. – С. 8–16.
  12. Политический атлас современности: Опыт многомерного статистического анализа политических систем современных государств / под ред. А.Ю. Мельвиля. – М.: Изд-во “МГИМО – Университет”, 2007 – 272 с.
  13. Політичні партії як суб'єкт формування політико-управлінської еліти в умовах політичної модернізації: навч. посіб. / Національна академія державного управління при Президентіві України, Українське товариство сприяння соціальним інноваціям; ред. кол.: Е.А. Афонін (голова) та ін. – К.: Парламентське вид-во, 2008. – 416 с.
  14. Roeder Ph.G. Varieties of Post-Soviet Authoritarian Regimes. – Post-Soviet Affairs, 1994. – Vol. 10. – № 1.
  15. Цыганков А. П. Современные политические режимы: структура, типология, динамика: учеб. пособ. [Электронный ресурс] / А.П. Цыганков. – М.: Интерпракс, 1995. – 180 с. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_uks/Polit/Cigank/index.php.
  16. Якушик В. Українська революція 2004 – 2005 років. Спроба теоретичного аналізу / В. Якушик // Політичний менеджмент. – 2006. – № 2. – С. 19–36.

УДК 352.354:614.2:325.455(477)

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Рожкова І.В.

кандидат медичних наук, докторант
Національна академія державного управління при Президентіві України

Рожков Г.С.

кандидат медичних наук
заступник головного державного санітарного лікаря Київської міської санітарно-епідеміологічної станції

Annotation

The author examines the public administration system of health guard system, analyses an jurisdiction of public and government bodies authorities in this sphere, and also the features of management in medical activity sphere are conducted in the article.

Анотація

У статті проаналізовано систему державного управління охороною здоров'я, компетенції органів державної влади та урядових органів у цій сфері, а також висвітлено особливості управління в галузі медичної діяльності.

Ключові слова

Управління, медична діяльність, державне управління, медична допомога, профілактика, державна політика, заклади охорони здоров'я, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування.

I. Вступ

Охорона здоров'я населення в Україні до цього часу залишається однією із соціально важливих сфер держави, діяльність якої потребує суттєвих, а можливо, і докорінних змін. Неспростовною реальністю сьогодення є колосальні перетворення практично в усіх ланках суспільного й економічного життя, створення підґрунтя для виведення України на траєкторію динамічного розвитку, облаштування як повноцінної, сучасної й цивілізованої

держави, де права та свободи громадян не лише декларуються та гарантуються, а й реально забезпечуються.

II. Постановка завдання

Мета статті – дослідити управління у сфері охорони здоров'я.

III. Результати

Значний внесок у розвиток теорії та практики державного управління в Україні, обґрунтування механізмів його вдосконалення, вивчення тенденцій та перебігу процесів централізації й децентралізації, дослідження особливостей регіональної політики держави зробили вітчизняні дослідники, а саме: В.М. Бабаєв, В.Д. Бакуменко, Ю.П. Битяк, В.М. Вакуленко, Л.І. Жаліло, В.М. Князєв, В.В. Корженко, О.Д. Куценко, В.В. Мамонова, Ю.Г. Машкаров, Н.М. Мельтюхова, Н.Р. Нижник, Г.С. Одінцова, Я.Ф. Радиш, О.П. Рябченко, В.К. Симоненко, І.М. Солоненко, Т.Б. Хоmulенко, Ю.О. Чернецький та ін.

Управління системою охорони здоров'я в державі забезпечується спеціальними діями та заходами щодо управління й організації діяльності всіх складових цієї системи з метою найбільш повного задоволення потреб громадян у збереженні та зміцненні здоров'я [14].

Об'єктом управління охороною здоров'я в нашій державі є вся система охорони здоров'я України. Суб'єктом управління охороною здоров'я – система державної влади та

місцевого самоврядування у вигляді спеціально утворених владних органів, які взаємодіють і між якими розподілені певні функції управління охороною здоров'я [13].

Доступність медичного обслуговування для кожного громадянина полягає в постійній наявності можливості отримати в будь-який час медичну допомогу, медичну та інші супутні послуги належної якості в разі потреби. Для забезпечення доступності медичного обслуговування необхідне опрацювання та впровадження на центральному й регіональному рівнях влади такого новітнього організаційно-економічного механізму управління, який би відповідав особливостям перехідного періоду [15].

Роль охорони здоров'я в житті кожної держави неможливо переоцінити. На сьогодні сфера охорони здоров'я виконує покладені на неї функції, перш за все, за рахунок фінансування й належного державного регулювання. В основі останнього лежить нормативно-правова база, що визначає правове становище органів, установ і посадових осіб у галузі охорони здоров'я. Слід зазначити, що на початку періоду демократичних перетворень у нашій державі спостерігалася тенденція до зниження ролі та значення державного управління в охороні здоров'я громадян. Унаслідок паралельного функціонування державних, комунальних і приватних лікувальних установ, поява добровільного медичного страхування сформувалася точка зору про непотрібність управлінських структур. Вважалось, що аналогічно до інших сфер життя ринок у медицині здатний ефективно управляти наданням медичної допомоги й вирішувати проблеми, що виникають. Проте реальні події показали, що такий стан справ не є оптимальним. Вплив держави, що реалізується за допомогою органів управління охорони здоров'я, є необхідною умовою функціонування медицини в країні. Для здійснення державного управління у сфері охорони здоров'я громадян використовуються правові, адміністративні, економічні, соціально-психологічні методи.

Охорона здоров'я – це система заходів, спрямованих на забезпечення збереження й розвитку фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимальній біологічно можливій індивідуальній тривалості життя [4].

Основними принципами охорони здоров'я в Україні є [1]:

- визнання охорони здоров'я пріоритетним напрямом діяльності суспільства й держави, одним з головних чинників виживання та розвитку народу України;
- дотримання прав і свобод людини та громадянина в галузі охорони здоров'я й забезпечення пов'язаних з ними державних гарантій;

- гуманістична спрямованість, забезпечення пріоритету загальнолюдських цінностей над класовими, національними, груповими або індивідуальними інтересами, підвищений медико-соціальний захист найбільш вразливих верств населення;
- рівноправність громадян, демократизм і загальнодоступність медичної допомоги та інших послуг у галузі охорони здоров'я;
- відповідність завданням і рівню соціально-економічного та культурного розвитку суспільства, наукова обґрунтованість, матеріально-технічна й фінансова забезпеченість; орієнтація на сучасні стандарти здоров'я та медичної допомоги, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом у галузі охорони здоров'я;
- запобіжно-профілактичний характер, комплексний соціальний, екологічний та медичний підхід до охорони здоров'я;
- багатокладність економіки охорони здоров'я й багатоканальність її фінансування, поєднання державних гарантій з демонополізацією та заохоченням підприємництва й конкуренції;
- децентралізація державного управління, розвиток самоврядування закладів та самостійності працівників охорони здоров'я на правовій і договірній основі.

Значну роль у практичній реалізації цих принципів відіграє система управління охорони здоров'я, яка складається з [1]: Міністерства охорони здоров'я України; місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування; центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані заклади охорони здоров'я; Академії медичних наук України.

Міністерство охорони здоров'я України – це центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері охорони здоров'я, санітарного та епідемічного благополуччя населення, створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів і виробів медичного призначення, діяльність якого спрямовується й координується Кабінетом Міністрів України [5].

Основними завданнями МОЗ України є [5]:

- забезпечення реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, санітарного та епідемічного благополуччя населення, створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських засобів і виробів медичного призначення;
- розроблення, координація та контроль за виконанням державних програм розвитку охорони здоров'я, зокрема профілактики захворювань, надання медичної допомоги, розвитку медичної та мікробіологічної промисловості;

Держава та регіони

- організація надання державними та комунальними закладами охорони здоров'я безоплатної медичної допомоги населенню;
- організація надання медичної допомоги в невідкладних та екстремальних ситуаціях, здійснення в межах своєї компетенції заходів, пов'язаних з подоланням наслідків Чорнобильської катастрофи;
- розроблення заходів щодо профілактики та зниження захворюваності, інвалідності та смертності населення;
- організація разом з Національною академією наук, Академією медичних наук наукових досліджень з пріоритетних напрямів розвитку медичної науки.

Важливе місце у процесі управління у сфері охорони здоров'я відіграють урядові органи державного управління у складі Міністерства охорони здоров'я України: Державна служба лікарських засобів і виробів медичного призначення; Комітет з контролю за наркотиками.

Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування здійснюють регулювання у сфері охорони здоров'я за рахунок наявності у їх структурі обласних і районних (міських у Києві та Севастополі) управлінь (відділів) охорони здоров'я та відповідних структур виконавчих комітетів рад. Органи місцевого самоврядування здійснюють керівництво діяльністю комунальних закладів охорони здоров'я [2].

Основними завданнями управлінь охорони здоров'я у складі місцевих органів виконавчої влади є [7]:

- забезпечення реалізації державної політики в галузі охорони здоров'я;
- прогнозування розвитку мережі закладів охорони здоров'я для нормативного забезпечення населення медико-санітарною допомогою;
- здійснення заходів, спрямованих на запобігання інфекційним захворюванням, епідеміям і на їх ліквідацію;
- організація надання медико-санітарної допомоги населенню, роботи органів медико-соціальної експертизи, закладів судово-медичної та судово-психіатричної експертизи;
- забезпечення виконання актів законодавства в галузі охорони здоров'я, державних стандартів, критеріїв та вимог, спрямованих на збереження навколишнього природного середовища й санітарно-епідемічного благополуччя населення, а також додержання нормативів професійної діяльності в галузі охорони здоров'я, вимог Державної фармакопеї, стандартів медичного обслуговування, медичних матеріалів і технологій [7].

Центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані заклади охорони здо-

ров'я (Міністерство оборони України, Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство транспорту та зв'язку України, Служба безпеки України тощо), разом з МОЗ України беруть участь у здійсненні державної політики в галузі охорони здоров'я за рахунок надання медичної допомоги категоріям громадян, котрі мають стосунок до вказаних органів виконавчої влади, а також іноді і членам їх сімей. Наприклад, у системі Міністерства оборони України існують військові шпиталі, медичні служби військових частин. Керівництво всіма структурними підрозділами медичної служби здійснюють відповідні управлінські структури вказаного міністерства.

Академія медичних наук України – це державна наукова організація з проблем медицини та охорони здоров'я, заснована на державній власності, яка діє відповідно до законодавства України на самоврядній основі. Академія об'єднує у своєму складі дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів та іноземних членів, що обираються загальними зборами академії, та всіх наукових співробітників, що працюють у наукових установах академії, для спільного проведення досліджень у галузі медичних наук та охорони здоров'я з метою поліпшення здоров'я та продовження життя населення. Самоврядність академії полягає в самостійному визначенні тематики досліджень, своєї структури, вирішенні науково-організаційних, господарських, кадрових питань, здійсненні міжнародних наукових зв'язків. В академії медичних наук України 50 дійсних членів (академіків) і 95 членів-кореспондентів [8].

Основними завданнями академії є [8]:

- визначення пріоритетних напрямів розвитку медичної науки;
- комплексний розвиток медичної науки, проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень у галузі медицини та фармації;
- інтеграція й координація академічної, вузівської та галузевої медичної науки з метою розроблення єдиних засад політики в цій сфері;
- підготовка кандидатів і докторів наук;
- розвиток міжнародного й зовнішньоекономічного співробітництва в галузі медичної науки та охорони здоров'я;
- участь у розробленні пропозицій і рекомендацій з питань розвитку медичної науки, охорони здоров'я, вищої медичної й фармацевтичної освіти;
- підтримка талановитих учених, сприяння науковій творчості молоді в галузі медицини.

Крім вищезазначених органів, у межах цього питання необхідно виділити також консультативно-дорадчих суб'єктів регулювання у сфері охорони здоров'я.

Національна рада з питань охорони здоров'я населення – це консультативно-дорадчий орган при Президенті України, основним завданням якого є сприяння формуванню та реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я населення [2].

Національна рада для виконання покладеного на неї основного завдання [2]:

1) вивчає та аналізує стан розвитку сфери охорони здоров'я в Україні, здійснює в межах своїх повноважень підготовку пропозицій щодо перспектив та напрямів її розвитку, вдосконалення системи управління охорони здоров'я;

2) сприяє запровадженню європейських стандартів забезпечення права громадян на якісну й доступну медичну допомогу;

3) розглядає проекти законів, інших нормативно-правових актів з питань охорони здоров'я, вносить у встановленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законодавства із цих питань;

4) аналізує проекти програм розвитку сфери охорони здоров'я;

5) розробляє та вносить Президенті України пропозиції щодо:

- підготовки та ефективної реалізації заходів, спрямованих на боротьбу із соціально небезпечними хворобами, розвиток вітчизняної фармацевтичної промисловості, залучення благодійних і громадських організацій, меценатів, спонсорів до вирішення актуальних проблем у галузі охорони здоров'я;

- забезпечення узгодження дій органів державної влади, громадських організацій, підприємств, установ і організацій з питань розвитку системи охорони здоров'я населення.

Національна координаційна рада з питань запобігання поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу – це консультативно-дорадчий орган, утворений при Кабінеті Міністрів України з метою координації діяльності міністерств, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, відповідних міжнародних та громадських організацій, включаючи організації людей, які живуть з ВІЛ-інфекцією/СНІДом, для ефективної реалізації єдиної політики, консолідованого використання коштів та вдосконалення системи моніторингу у сфері запобігання поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу. Основними завданнями ради є [9]:

- розроблення й внесення на розгляд Кабінету Міністрів України пропозицій стосовно визначення пріоритетів державної політики, програм та заходів щодо запобігання поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу;

- сприяння консолідованому використанню коштів бюджетів різних рівнів і міжнародних та громадських організацій, що призначені для фінансування програм з про-

блем ВІЛ-інфекції/СНІДу, з метою їх раціонального та ефективного використання;

- інформування Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та громадськості про стан справ з протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу;

- розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проектів актів з питань забезпечення виконання програм і заходів щодо запобігання поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу;

- проведення моніторингу за виконанням зазначених програм та заходів [9].

Національна координаційна рада боротьби з наркоманією при Кабінеті Міністрів України – це консультативно-дорадчий орган, утворений з метою забезпечення спрямування й координації зусиль органів виконавчої влади та громадських організацій для боротьби з наркоманією як соціальним явищем.

Основними завданнями Національної координаційної ради є [11]:

- розроблення заходів щодо забезпечення реалізації державної політики та контролю за вживанням наркотиків в Україні;

- координація діяльності заінтересованих міністерств, інших органів виконавчої влади та громадських організацій з питань протидії зловживанням наркотичними засобами та їх незаконному обігу;

- організація підготовки та виконання програм запобігання незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, вживання яких перебуває під міжнародним та національним контролем;

- вироблення на основі міжурядових та міжвідомчих угод і домовленостей пропозицій щодо участі представників України в міжнародних організаціях, симпозиумах, конференціях тощо та здійснення заходів щодо міжнародного співробітництва у питаннях контролю за вживанням наркотиків;

- організація підготовки та внесення в установленому порядку пропозицій щодо вдосконалення законодавчих та інших нормативних актів, спрямованих на протидію зловживанням наркотичними засобами та їх незаконному обігу;

- подання звітів Кабінетові Міністрів України і відповідним міжнародним організаціям про стан обігу наркотичних засобів в Україні та здійснення заходів, спрямованих на припинення зловживань наркотичними засобами та їх незаконного обігу.

Міжвідомча координаційна рада при Міністерстві охорони здоров'я з питань міжгалузевої взаємодії закладів охорони здоров'я – це консультативно-дорадчий орган, утворений з метою координації дій міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо раціонального викорис-

Держава та регіони

тання закладів охорони здоров'я, які належать до сфери їх управління [12].

Основними завданнями ради є [12]:

- координація робіт, спрямованих на раціональне використання закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади;
- вирішення питань функціональної взаємодії закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади;
- узгодження дій центральних і місцевих органів виконавчої влади з питань реформування охорони здоров'я;
- внесення пропозицій до проектів актів законодавства з питань функціональної взаємодії закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади;
- розгляд пропозицій щодо підвищення ефективності діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади з питань оптимізації мережі лікувально-профілактичних закладів за територіальним принципом;
- аналіз результатів функціональної взаємодії закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади;
- відпрацювання механізмів оптимізації мережі лікувально-профілактичних закладів за територіальним принципом.

Міжвідомча комісія по боротьбі з туберкульозом – це консультативно-дорадчий орган при Кабінеті Міністрів України, утворений для координації діяльності міністерств, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади з питань розроблення і реалізації правових, організаційних та інших заходів, спрямованих на боротьбу з туберкульозом [10].

Основними завданнями комісії є [10]:

- розроблення стратегічних заходів щодо боротьби з туберкульозом, виявлення і лікування хворих, профілактики захворювання серед населення, виявлення туберкульозу у тварин та оздоровлення тваринницьких господарств, а також координація діяльності відповідних державних органів у цій сфері;
- підготовка та подання в установленому порядку пропозицій щодо розроблення і вдосконалення законодавчих та інших нормативно-правових актів, спрямованих на боротьбу з туберкульозом;
- розроблення на основі міжнародних договорів пропозицій щодо участі представників України в міжнародних організаціях, симпозиумах, конференціях та інших заходах, сприяння співробітництву з міжнародними організаціями та відповідними органами іноземних держав з метою активізації спільних зусиль і вивчення досвіду їх роботи у цій сфері;

дними організаціями та відповідними органами іноземних держав з метою активізації спільних зусиль і вивчення досвіду їх роботи у цій сфері;

- оперативний розгляд питань, пов'язаних із здійсненням заходів щодо боротьби із захворюванням на туберкульоз;
- інформування Президента України, Верховної Ради України і Кабінету Міністрів України про ситуацію в Україні із захворюванням на туберкульоз, здійснення протитуберкульозних заходів.

Розглядаючи управління у сфері медичної діяльності в країні, варто згадати про поділ усієї системи охорони здоров'я на три види [2]: державну, комунальну, приватну.

До державної системи охорони здоров'я належать: Міністерство охорони здоров'я України, Академія медичних наук, – які в межах своєї компетенції планують і здійснюють заходи з реалізації державної політики України, виконання програм у галузі охорони здоров'я та у сфері розвитку медичної науки. До державної системи охорони здоров'я також належать лікувально-профілактичні й науково-дослідні установи, освітні установи, фармацевтичні підприємства та організації, аптечні установи, санітарно-профілактичні установи, установи судово-медичної експертизи, служби матеріально-технічного забезпечення, підприємства з виробництва медичних препаратів і медичної техніки та інші підприємства, установи й організації, що перебувають у державній власності й підпорядковані органам управління державної системи охорони здоров'я [2].

До комунальної системи охорони здоров'я належать місцеві органи управління охорони здоров'я, а також лікувально-профілактичні й науково-дослідні установи, фармацевтичні підприємства та організації, аптечні установи, освітні установи комунальної власності [2].

Місцеві органи управління охорони здоров'я несуть відповідальність за санітарно-гігієнічне благополуччя населення, забезпечення доступності населенню гарантованого обсягу медико-соціальної допомоги, розвиток системи охорони здоров'я на підвідомчій території; здійснюють контроль за якістю надання медико-соціальної й лікарської допомоги підприємствами, установами та організаціями державної, комунальної, приватної систем охорони здоров'я, а також особами, що займаються приватною медичною практикою.

До приватної системи охорони здоров'я входять лікувально-профілактичні, аптечні, науково-дослідні установи, освітні установи, що створюються й фінансуються приватними підприємствами, установами та організаціями, суспільними об'єднаннями, а також фізичними особами [2].

IV. Висновки

Аналіз вітчизняної системи державного управління охороною здоров'я засвідчив, що управління системою охорони здоров'я в державі забезпечується спеціальними діями та заходами щодо управління й організації діяльності всіх складових цієї системи з метою найбільш повного задоволення потреб громадян у збереженні та зміцненні здоров'я. Об'єктом управління охороною здоров'я в нашій державі є вся система охорони здоров'я України, суб'єктом – система державної влади та місцевого самоврядування у вигляді спеціально утворених органів влади, які взаємодіють і між якими розподілені певні функції управління охороною здоров'я.

Література

1. Вороненко Ю.В. Медичне право в системі права України: стан і перспективи розвитку / Ю.В. Вороненко, Я.Ф. Радиш // Укр. мед. часопис. – 2006. – № 5. – С. 5–10.
2. Медичне право України : підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценко. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19 листопада 1992 р. № 2801–XII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1993. – № 4. – Ст. 19.
4. Орда О. Державне управління системою забезпечення населення України стаціонарною медичною допомогою: генезис, стан та перспективи розвитку / О. Орда, В. Долот, Я. Радиш // Вісник НАДУ. – 2004. – № 4. – С. 135–144.
5. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України” від 02.11.2006 р. № 1542 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
6. Постанова Кабінету Міністрів України “Про утворення Національної координаційної ради з питань запобігання поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу” від 16.05.2005 р. № 352. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
7. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Типового положення про управління охорони здоров'я обласної, Севастопольської міської державної адміністрації та Головне управління охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації” від 20 грудня 2000 р. № 1845 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
8. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Статуту Академії медичних наук України” від 18.10.1999 р. № 1913 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
9. Постанова Кабінету Міністрів України “Про утворення Національної координаційної ради з питань запобігання поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу” від 16.05.2005 р. № 352 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
10. Постанова Кабінету Міністрів України “Про утворення Міжвідомчої комісії по боротьбі з туберкульозом” від 28.09.2000 р. № 1480 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
11. Постанова Кабінету Міністрів України “Про Національну координаційну раду боротьби з наркоманією при Кабінеті Міністрів України” від 13.05.1993 р. № 343 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
12. Постанова Кабінету Міністрів України “Про утворення Міжвідомчої координаційної ради при Міністерстві охорони здоров'я з питань міжгалузевої взаємодії закладів охорони здоров'я” від 22.03.2000 р. № 536 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
13. Радиш Я. Проблеми державного управління охороною здоров'я України / Я. Радиш, В. Леха, С. Крюков // Вісник НАДУ. – 2004. – № 2. – С. 182–188.
14. Скуратівський В.А. Соціальна політика / В.А. Скуратівський, О.М. Палій, Е.М. Лібанова. – 2-ге вид., допов. та перероб. – К.: Вид-во НАДУ, 2003. – 364 с.
15. Солоненко І. Державне регулювання реформування галузі охорони здоров'я (із світового досвіду) / І. Солоненко, Н. Солоненко // Охорона здоров'я України. – 2001. – № 3. – С. 34–38.

УДК 322

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЦЕРКОВНО-РЕЛІГІЙНИХ ВІДНОСИН**Рябко І.В.**

аспірант Класичного приватного університету

Annotation

In this article the problems of unity of the secular and church right in a legal regulation are

investigated. Traditions and innovations in these relations are designated. The historical aspect of different models of the legal relations is analysed.